

De kerkuil binnenstebuiten

Home sweet home

Onze kerkuilen zijn honkvaste beesten, eens ze een leefgebied of home range hebben ingepalmd, zijn ze er niet weg te slaan. Deze home range is veel ruimer dan het broedterritorium van de kerkuil, die zich in de onmiddellijke omgeving van de nestplaats bevindt. Enkel dit broedterritorium wordt verdedigd door de kerkuil wanneer er soortgenoten proberen in te dringen.

Het leefgebied van de kerkuil wordt bepaald door de uiterste punten in het gebied waar hij gaat jagen. Het jachtterritorium van het mannetje en vrouwtje kerkuil overlappen elkaar sterk, er is dus geen verdeling van het leefgebied tussen man en vrouw. Uit een Schotse studie kwam men tot een jachtgebied van gemiddeld 319 ha, wat voor een agrarisch gebied relatief weinig lijkt. In slechte muizenjaren werd het leefgebied niet vergroot, in tegenstelling tot wat men zou denken. Alleen kon worden vastgesteld dat in goede muizenjaren er dichter van de nestplaats wordt gejaagd dan in slechte jaren. Tijdens de winter wordt er wel verder van de nestplaats gejaagd, dit kan gaan tot 5 km. Dit is niet onlogisch. In het broedseizoen moeten immers de prooien van de jongen telkens getransporteerd worden naar het nest, wat heel wat energie vergt. Daarom kan het zijn dat goede terreinen slechts in de winter worden aangesneden, wanneer de kerkuil geen jongen te voeden heeft. Aggressie om de randen van het leefgebied te verdedigen kent de kerkuil niet, enkel de nestlocatie wordt verdedigd. Blijkbaar zijn de energiekosten hoger dan de energiebaten die hij zou kunnen halen bij het verdrijven van een voedselconcurrent.

Net zoals andere vogels bakent ook de kerkuil z'n territorium af met z'n zang. Het mannetje laat z'n luide schreeuw horen wanneer hij vertrekt en aankomt op z'n roestplaats. Ook door het schreeuwend overvliegen van het territorium maakt de kerkuil duidelijk dat het zijn stek is.

Binnen z'n home range hebben de kerkuilen verschillende roestplaatsen, die tijdens de winter niet wordt verdedigd. Roestplaatsen zijn de plaatsen waar (kerk)uilen overdag gaan slapen. De locaties kunnen heel divers zijn : schoorstenen, verlaten schuurtjes, boven op de balken van een open schuur, naaldbomen, een kerkuilenbak, een holte in een muur. Vaak worden die roestplaatsen verraden door de aanwezige braakballen (op de grond). Alle onverteerbare resten (botjes, veren, pels) worden door uilen terug uitgebraakt. Soms klitten verschillende kerkuilen samen op een winterse roestplaats. Meestal gaat het om juveniele kerkuilen samen met een volwassen kerkuil die er z'n home range heeft. Die vreemde juveniele kerkuilen verlaten het gebied aan het begin van het broedseizoen. Bij een studie omtrent het gebruik van deze roestplaatsen kon worden vastgesteld dat man en vrouw kerkuil niet samen roesten en dat het 'samenzijn' beperkt blijft tot die enkele weken voor en tijdens de eilegfase. Daarna zoekt het mannetje terug z'n vertrouwde plaatsen op. De nestplaats wordt meestal alleen door het vrouwtje gebruikt als roestplaats. De aanwezigheid op de nestplaats wordt door het vrouwtje sterk verhoogd 40 à 60 dagen voor het eerste ei.